suremat kahju kui kassu; ennemine wõib mõnikord kuppulaskmine siin aidata.

Adri werre laskmine on ikka äkkilise aiguse jures, kõige eñamist raskes pistitõbbes tarwilik, kus iñimene ingata ei wõi, sest et kopsud ülleliga werrega täidetud on. Sesugguses aiguses näeme saggedast norema iñimeste jures, et kui tõbbi kõige raskem ingamist kinni tahhab matta, niña werd akkab jooksma, ja kui werrejooksmine küllalti olli, siis lähheb tõbbi kohhe kergemaks. Agga et sesugust niñawerre-jooksmist iggakord ei tulle, ehk mis weel saggedamast juhtub, werre-jooksmine tulli wägga ilja ja ei jõudnud eñam kohhendada, mis pik raske tõbbi kehha sees olli rikkunud, sellepärrast jääb iñimesele aiguse wim külgi, mis tedda kaua aega pinab ja mimaks mulda wiib. — Kus ial arsti nõu wõimalik ja kus arst werrelaskmist käskib, seal peab sedda teggema; agga kus külla-eitede ruñalus werrelaskmist kidab, seal ärra tee sedda mitte.

Siin sago nüüd weel mõned koggemata juhtumised niñetatud, mis adrilaskmist tarwitawad ja kus wibimata sedda ette peab wõetama: 1) kui kegi kõrgelt mahhakukkudes pä ja kehha rängast ärrapõrrutanud, ehk 2) koorma alla jädes rindu nõnda pigistas et ingada ei wõi ja werd wäljasüllitab; 3) kui kuskil pigistuses seisnud iñimese pä ning silmnäggo üllesturssunud ja arro otsego jobnul uimane näitab; 4) kui iñimene mingi rasket löki pähhe sanud, et selle peale ärramiñestas. Neis rägitud neljas juhtumises wõib werrelaskmisest kassu sada. Siiski olgo

werrelaskmine iggaskohhas asja mõda mõistlik, et nikaua werd kurnama ei akkata kunni iñimene ärramiñestab. — Kui nüüd sesugguse õnnetuma juhtumise pärrast ehk kanges pistitõbbes, mis rahwas süddame-rabbanduseks mõñes kohhas niñetab, korra tarwis olli werd laskta, siiski ei olle sellepärrast iñimesele käsku antud, igga aasta sel aeal ueste asjata werd akkata wallama. Ses ruñaluse arwamise törguwad mõned arsti nõuo wasto, ütteldes: aige on weel wägga noor iñimene, ei tohhi teñale werd lasta, mis pärrast igga aasta jälle tulleks tehha. Kust se ruñal mõtte korra wälja on tulnud, sedda ei wõi üksi üttelda; agga kui sedda mõda peaks arwama, sest on ni paljo kassu leitud et nüüd kegi lapsele adrid ei lähhe laskma: seal on meie arwamine metsa läinud. Tarto- ja Wõrro-makonnas leitakse ni rohkeid lapse werrewallamise tempusi, et töt mõda wõib tunnistada: surem ulk iñewaid lapsi aderdati auda, ehk tehti kidduriks!

Juhtub kül mõnikord ka targa arstile sesugust luggu, et pissokese lapsele ühhe ehk pari werre-kani (piddali) külgi pañeb, ja kui rahwas ka sedda oskaks wallitseda, kus kohhas aige lapsele werrelaskmist tarwis olleks, siis ehk wõiks paar kuppusarwe kukla tahha ehk rinna peale pandud weel korda minna. Agga essiteks ei tehta sedda ial seal, kus tarwis olleks olnud, ja teiseks saab kõige pissem lapsoke adri-rauale ohwriks. Kui järrel nõutakse, mikspärrast lapsele werd olli lastud, siis ütleb rahwas: laps ei maggand

Ma-rahwa Kassuline Kalender 1850, lk. 30